

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Privind aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea
unor acte legislative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative, înaintată cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 217 din 26 iunie 2018) de către un grup de deputați în Parlament, și relevă următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în corespundere cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

La art. I, referitor la propunerile de completare a Codului electoral nr. 1381/1997:

În conformitate cu pct. 1 și 2 din proiect, autorii propun completarea art. 1 și 13¹ din Codul electoral, care au ca obiect de reglementare instituirea unor dispoziții speciale în vederea asigurării exercitării dreptului de a alege de către cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot aflați peste hotarele țării.

Referitor la noțiunea „alegător din diasporă” propusă a fi introdusă în conținutul art. 1 din cod, menționăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, explicarea termenilor și definirea noțiunilor se efectuează doar în cazul în care sensul acestora poate avea înțelesuri diferite sau neuniforme. În acest context, trebuie de menționat că nu este necesară expunerea definițiilor pentru termenii și expresiile care sunt clare în sensul lor uzual și nu ridică probleme de interpretare.

Totodată, introducerea noțiunii de „alegător din diasporă” nu poate fi acceptată, deoarece, potrivit art. 2 alin. (3) din Codul electoral nr. 1381/1997, cetățenii Republicii Moldova care domiciliază în afara țării beneficiază de drepturi electorale depline în condițiile codului respectiv. Misiunile diplomatice și oficiile consulare sînt obligate să creeze condiții pentru ca cetățenii să își exercite liber drepturile lor electorale.

În privința normei formulate la art. 13 alin. (1) din cod, considerăm că aceasta este inutilă, avînd în vedere că, potrivit art. 58 alin. (2) din cod, alegătorii din raza secției de votare care nu sînt înscriși în listele electorale se înscriu într-o listă suplimentară. Totodată, norma art. 93 alin. (6) din cod prevede că în circumscripțiile uninominale constituite peste hotarele țării cetățenii Republicii Moldova care, în ziua alegerilor, se află peste hotarele țării și care, din diferite motive, nu se înregistrează în prealabil își pot exercita dreptul de vot la orice secție de votare constituită în afara țării.

În legătură cu soluția normativă preconizată pentru art. 13¹ alin. (2) din cod, care prevede pentru cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotarele țării posibilitatea votării în afara Republicii Moldova în baza actelor de identitate cu termen de valabilitate expirat, se constată faptul că aceasta nu corelează cu pct. 12 din Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, aprobată

prin Legea nr. 101/2008, în conținutul căruia nu se regăsește o dispoziție în acest sens.

Dreptul de vot al cetățenilor Republicii Moldova este unul constituțional, iar calitatea de cetățean poate fi demonstrată în fața organelor electorale doar printr-un act de identitate valabil. Or identificarea alegătorilor în procesul votării este relevantă, avînd în vedere că ar putea apărea deficiențe la stabilirea identității cetățenilor care au acte de identitate expirate, în acest sens fiind importantă însăși fotografia din actul de identitate. În Raportul explicativ la Codul bunelor practici în materie electorală, adoptat de către Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) în cadrul celei de-a 52-a sesiuni plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002), Comisia notează iregularitățile de ordin tehnic în organizarea și activitatea birourilor de vot, și anume insuficiența identificării alegătorilor (§105).

De asemenea, în Raportul final al Misiunii de observare a alegerilor OSCE/BIDDO de monitorizare a alegerilor parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010 din Republica Moldova (adoptat la Varșovia, 26 ianuarie 2011) se consemnează că trebuie menținute eforturile pentru asigurarea faptului ca toți cetățenii să fie în posesia unor acte de identitate valabile. Practica de a permite alegătorilor să voteze cu acte de identitate expirate ar trebui revăzută în scopul evitării unor posibile abuzuri și a limitării folosirii listelor electorale suplimentare (la pag. 26).

Propunerea privind instituirea normei la art. 13¹ alin. (3) din cod, în sensul acordării posibilității pentru cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare de a vota în 2 zile consecutive, sîmbătă și duminică, sau în orice alte două zile consecutive, prin derogare de la regula desfășurării alegerilor într-o singură zi prevăzută la art. 8 din cod, este nejustificată, avînd în vedere că aceasta poate necesita resurse financiare și organizatorice sporite.

Referitor la normele de la art. 13¹ alin. (4)-(7) din cod, care prevăd modul de constituire a secțiilor de votare din străinătate pentru cetățenii Republicii Moldova aflați în străinătate, semnalăm că la art. 31 din cod prevede particularitățile constituirii și funcționării secțiilor de votare din străinătate și a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate.

Partea ce ține de propunerea formulată pentru art. 13¹ alin. (8) se consideră a fi inutilă, întrucît din conținutul normei prevăzute la art. 54 alin. (3) din cod rezultă că pentru fiecare secție de votare constituită în afara Republicii Moldova se vor tipări și se vor expedia maximum 5 000 de buletine de vot.

Totuși, stabilirea numărului expres de 5 000 de alegători pentru secțiile de votare constituite în afara țării nu ar fi în spiritul Avizului comun a Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția), a Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE/ODIHR din 15 iunie 2017 pe marginea proiectelor de legi privind modificarea și completarea unor acte legislative (sistemul electoral pentru alegerile parlamentare), în care se recomandă reducerea numărului de alegători arondați la o secție de votare, dar nu creșterea acestui număr.

Propunerea formulată la art. 13¹ alin. (10), precum și modificarea operată la art. 41 alin. (3) lit. c) nu au fost corelate cu norma de la art. 41 alin. (1) din cod, care prevede expres că pentru finanțarea activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resurse financiare provenite din activitatea de muncă, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova.

În contextul celor enunțate, este de menționat că nota informativă nu conține argumentarea noilor prevederi din punct de vedere economico-financiar. Astfel, în conformitate cu art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, este necesară revizuirea notei respective în vederea includerii referinței la cheltuielile financiare necesare implementării proiectului respectiv, precum și a sursei reale de acoperire financiară pentru implementarea prevederilor acestuia. Or, potrivit art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.